

Infrastruktura narciarska - projekt zmiany rozporządzenia w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko

2019-04-25

W związku z pojawiającymi się materiałami prasowymi dotyczącymi zmian rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, zawierającymi nieprawdziwe i wprowadzające opinię publiczną w błąd informacje o rzekomym „zamachu” Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska na przyrodę Tatr, należy wyjaśnić, że:



Obecny stan prawny

W chwili obecnej trasy narciarskie, wyciągi narciarskie, w tym wyciągi do narciarstwa wodnego, skocznie narciarskie, oraz urządzenia im towarzyszące, wymienione są w katalogu przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, wymagających uzyskania decyzji środowiskowej bez względu na ich parametry oraz położenie w obszarach chronionych. Oznacza to, że odpowiednie organy mogą po analizie konkretnych wniosków (tzw. screening) zażądać przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko tychże inwestycji.

Proponowane zmiany

Wg proponowanych zmian do ww. rozporządzenia poza obszarami chronionymi obszary narciarskie związane z budową kolei linowych lub tras narciarskich nie będą uznawane za inwestycje mogące potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, jeżeli nie będą swoją powierzchnią przekraczały:

- 10 ha,
- 5 ha, w przypadku gdy planowane obszary narciarskie będą posadowione w odległości bliższej niż 500 m od już istniejących tego typu obiektów.

Wobec takich inwestycji decyzja środowiskowa nie będzie wymagana.

Z kolei na obszarach chronionych i w ich otulinach, bez wymogu uzyskania decyzji środowiskowej oraz wykonania oceny oddziaływania na środowisko będzie można realizować „inwestycje narciarskie” o powierzchni mniejszej niż:

- 5 ha,
- 2,5 ha, jeżeli będą posadowione w odległości mniejszej niż 500 m od już istniejących.

Powyższa, proponowana zmiana ww. rozporządzenia dotyczy jednego kryterium kwalifikacyjnego do uzyskania decyzji środowiskowej, związanego w obszarach narciarskimi, nie są natomiast zmieniane inne kryteria kwalifikacyjne, które mogą mieć zastosowanie względem infrastruktury narciarskiej.

Przed wszystkim zmianie nie ulegają powierzchniowe kryteria kwalifikacyjne związane z wylesieniami. Oznacza to, że jeżeli realizacja infrastruktury narciarskiej wiąże się z koniecznością wylesienia choćby 10 arów w granicach obszarów chronionych lub 1 ha lasu poza tymi obszarami, decyzja środowiskowa dla wylesienia będzie wciąż wymagana, a organ prowadzący postępowanie będzie rozważał konieczność przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko (bez względu na planowaną powierzchnię wyciągu i jego położenie na obszarach chronionych lub poza nimi), zgodnie z treścią § 3 pkt 90 ww. rozporządzenia.

Ponadto, należy stanowczo podkreślić, że proponowane zmiany do ww. rozporządzenia związane są z procedurą ocen oddziaływania przedsięwzięć na środowisko i nie ingerują ani nie noszą innych procedur środowiskowych, wymogów czy też zakazów obowiązujących w chwili obecnej w granicach poszczególnych form ochrony przyrody.

Oznacza to że:

- zgodnie z treścią rozdziału 5 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, każdy organ wydający jakąkolwiek decyzję dla inwestycji innej niż mogąca znacząco oddziaływać na środowisko (np. wyciągu czy trasy narciarskiej o pow. poniżej 5 ha), jest zobowiązany do rozważenia, czy przedsięwzięcie to może potencjalnie znacząco oddziaływać na obszar Natura 2000. Jeżeli stwierdzi możliwość znaczącego oddziaływania, wszczynana jest procedura oceny oddziaływania,
- na obszarach chronionych, takich jak obszary chronionego krajobrazu, parki krajobrazowe, użytki ekologiczne, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe, obowiązuje szereg zakazów, w tym np. zakaz wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, likwidowania i niszczenia zadrzewień i zakrzewień śródpolnych, zakaz lokalizacji obiektów budowlanych w pobliżu cieków i zbiorników wodnych itp. Zakazy te mają często zastosowanie względem infrastruktury narciarskiej. Oznacza to, że inwestycje te, planowane w obszarach chronionych, nawet o powierzchni nie przekraczającej 5 ha, dla której wg projektowanej zmiany rozporządzenia nie będzie wymagane uzyskanie decyzji środowiskowej, nie będą mogły powstać, jeżeli inwestor będzie planował przemieszczanie mas ziemnych, formowanie stoku, które to czynności trwale zniekształcają rzeźbę terenu. Analogiczna sytuacja będzie występowała w sytuacji, kiedy inwestor będzie chciał oczyścić teren z zadrzewień śródpolnych, czy też lokalizować infrastrukturę w pobliżu cieków wodnych,
- na ww. obszarach chronionych w aktach powołujących te obszary (organem ustanawiającym te obszary jest marszałek województwa lub wójt, burmistrz, prezydent miasta), wprowadzane są zakazy realizacji inwestycji mogących znacząco oddziaływać na środowisko, chyba że ocena oddziaływania na środowisko wykaże brak negatywnego oddziaływania na środowisko. Przepis ten jest bardziej rygorystyczny niż proponowane zmiany w rozporządzeniu. Wg projektu zmiany rozporządzenia organ może rozważyć przeprowadzenie oceny oddziaływania na środowisko dla tras narciarskich o powierzchni pow. 5 ha, natomiast umieszczenie ww. zakazu w akcie ustanawiającym przedmiotowe obszary chronione narzuca obligatoryjne jej przeprowadzenie na takich obszarach.
- w granicach obszarów chronionych o najwyższej randze, takich jak park narodowy oraz rezerwat przyrody, obowiązuje szereg zakazów zawartych w art. 15 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody, które z góry wykluczają możliwość realizacji inwestycji narciarskich w ich obrębie. Zakazy te to m.in.: m.in. budowy lub przebudowy obiektów budowlanych i urządzeń technicznych; użytkowania, niszczenia, umyślnego uszkodzenia, zanieczyszczenia i dokonywania zmian obiektów przyrodniczych, obszarów oraz zasobów, tworów i składników przyrody itp. Zmiana omawianego rozporządzenia w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko nie ma związku z tymi ograniczeniami i ich nie znosi. W parkach narodowych i rezerwach przyrody można poruszać się tylko po obszarach wyznaczonych przez dyrektora parku lub regionalnego dyrektora ochrony środowiska (rdoś).

Ponadto należy stwierdzić, że celem zmiany rozporządzenia w przedmiotowym zakresie jest przede wszystkim:

1. Ułatwienie budowy infrastruktury narciarskiej poza terenami chronionymi.
2. Stworzenie możliwości dla miejscowej ludności zagospodarowania w ziemie użytków zielonych położonych na naturalnych stokach nie wymagających np. zmiany ukształtowania terenu, w formie niewielkich, lokalnych wyciągów narciarskich – bez konieczności prowadzenia kosztownej procedury środowiskowej.

Mając powyższe na uwadze stwierdzić należy, że tezy stawiane aktualnie w materiałach prasowych, dotyczące rzekomego przyzwolenia na rozwój infrastruktury narciarskiej w granicach obszarów najcenniejszych pod względem przyrodniczym, wprowadzają opinię publiczną w błąd. **Przygotowany projekt zmiany ww. rozporządzenia nie pozbawia w żadnym stopniu kontroli społecznej, instytucjonalnej, w tym środowiskowej, w przypadku budowy wielkoskalowych inwestycji narciarskich, zwłaszcza w parkach narodowych i rezerwach przyrody.**